

Eddigi életemet teljesen átlagosnak találom, ami belőlem mély csalódást, másokból általában meg őszinte meglepetést vált ki.

Valóban, egy rakás halálközeli élmény, egy kínosan intellektuális család, vallásos neveltetés, valamint megszállott regényírás nem feltétlenül hangzik olyan unalmasnak, de tekintetbe kell venni a könyveket, amiket gyerekkoromban tucatjával faltam. A szokásos Bogyó és Babócat feladva a szüleim Winettou-t nyomták a kezembe, ezután jöttek a komolyabb indián-történetek, majd a számtalan Verne Gyula-utazás, Tom Sawyer fájoán irigyelt kalandjai, Rejtő Jenővel való mély szerelmem, és ekkor még csak harmadikos voltam. Nem csoda, hogy ebben az időszakban gyakran minden apróbb kellemetlenség okán megfenyegettem a családom, hogy "világgá megyek." Ez ügyben különben már az utca végén meggondoltam magam általában – és bizonyára emiatt is történt, hogy nem lett különösebben érdekes életem.

Gyerekkorom végéig agglomerációban laktunk, erdővel, mezővel és egy csenevész patakkaal körülvéve. Bátyámmal keveset jártunk óvodába, inkább kiküldtek minket játszani, hogy aztán egy messze nyúló, tüdőt repesztő "Gyerekek, vacsora!" kiáltással hívjanak haza. Ezen kívül nem sok minden szakított el minket kalandozásainktól, még az idősebb féltestvéreink elhasznált bútorjait is magunkkal vonszoltuk bunkerünkbe, hogy a lehető legkényelmesebbé tegyük kinti életünket. Katonásat, indiánosat, túlélőset játszottunk: fát másztunk, bogarakat és ismeretlen bogyókat ettünk, őzeket üldöztünk, hidakat és menedékeket építettünk. Akkoriban a legizgalmasabb egy helyi (szüleim által maffiózónak ítélt) család velünk egyidős fiaival való háborunk volt. Néha kővel dobáltak minket és lerombolták bunkijainkat, ezért bosszút esküdtünk az egész família ellen, és minden áron igyekeztünk azt végre is hajtani. Például vödörrel loptuk a házuk előtt álló cseresznyét – ami, mint kiderült, teljesen legális volt. Okos sértéseket vágtunk büszkén a fejeikhez – mire aztán kővel dobáltak meg minket.

Szóval nem voltunk akkora kalandorok, mint ahogy azt akkor képzeltük.

Vasárnaponként rendszeren megmostak és felöltöztettek minket, hogy aztán ünnepélyesen elvonuljunk "a Gyülekezetbe." Ezek a vasárnapok melegék és fojtogatóak voltak. Még érzem a minden héten kapott ropi és sárga tea ízét, amit csak úgy tudtam meginni, ha nagyon erősen *nem* a vizeletre gondoltam. A szüleim párszor megpróbáltak beültetni a felnőttek közé, de mivel prédikáció közben túl sokat kérdezgettem és lóbáltam a lábam, végül mindig a gyerekek között kötöttem ki. Ott a lányokat és fiúkat szigorúan elválasztották, és én az egyetlen barátom, a bátyám nélkül magányosan üldögéltem a sok rózsaszín ruhás, pálmafás hajú kislány között, akiket megcsókolt anyjuk, mielőtt szabadjára eresztették őket. Én akkor gyűlöltem a rózsaszínt, és minden velem egykorút ostobának néztem. Ezért aztán olvasással töltöttem az időm vagy az idősebb vigyázók körül lebzseltem, akiket kiválóan szórakoztattak felnőtt megjegyzéseim vagy még inkább beszólásaim.

Miután a Gyülekezetnek vége lett, a napsütéses konyhában ettünk, emlékeim szerint minden alkalommal forró húsleves. Apám még öltönyében ült ott, és gyermekkorom szemeimen keresztül szigorú arckifejezéssel szürcsölte a levest. Ez az egyetlen emlékem róla ebből az évekből.

Az iskolában se tudtam jobban figyelni. Én voltam az első lány – majdhogynem gyerek is – a családban, aki beírást kapott, ráadásul már elsőben. Azért intettek meg, mert állítólag folyton beszéltem, és kirohangáltam a tanári asztalhoz. Később ötödikben, hetedikben és nyolcadikban is beírtak az ellenőrzőmbe, szintén azért, mert túl sokat beszéltem órák alatt. Ez a viselkedési minta mintha akár jelenthetne is valamit, nem? A szüleim mindenesetre nem így vélték – még most is lenyűgöz, hogy milyen gyorsan rájöttek, az öcsém autista, de ezalatt

az évek alatt és a családkban egyedülálló mennyiségű intő ellenére még csak eszükbe se jutott, hogy hiperaktív lehetnék. "Különlegességem" legtöbbször arra lett fogva, hogy "lázadó" vagyok.

Már akkor is én voltam a fekete bárány, aki nem tudja a határokat, aki folyton provokál mindenkit. Az, hogy mennyit olvasok és mennyire unom az életkoromnak megfelelő tanulmányi anyagot, legfeljebb azt jelentette, hogy okos vagyok, apám lánya. Akkoriban az iskolában a tanárok és sok diák számára a vezetéknévünk az "éldiákkal" volt egyenlő, tehát a magas elvárásokkal is. Sokszor hozták fel apámat, ami a bátyámat büszkeséggel dagasztotta, de engem már akkor is halálra bosszantott. A saját emberem akartam lenni, saját dicsőséggel, amiért *én* dolgoztam meg.

Amióta az eszemet tudom, neveket kerestem magamnak. A szüleimtől kapottal sosem voltam megelégedve, még most sem igazán. Nem csak azért, mert az iskolám tele volt azonos nevű lányokkal, hanem azért is, mert nem ír le elég jól. Ha kimondom a nevem, egy bárány jut eszembe, aranyos, puha bárány, akire nevetve mutogatnak az emberek, mert szája pont úgy hajlik, mintha mosolyogna.

Másodikban azzal zsaroltam a barátnőimet, hogyha nem hívnak Adélnak, ignorálom őket. Valóságos tört döfött kis szívembe, amikor csak kinevettek, és ezután írói neveket kezdtem el keresni, amit a képekkel teli Word dokumentumok elejére tűztem óriási betűkkel. Egy ideig az Adonika tetszett, aztán a Jennifer, de egy idő után már csak a karakterjeimet neveztem el így. Hetedikben megkaptam a Hollistert, miután minden egyes nap ugyanazt a márkajelzéssel ellátott pulóver hordtam. Ezzel a nevemmel sci-fi regényt küldtem be egy pályázatra – hála Istennek csak az előszűrőn ment át. Aztán valamikor gimnáziumban jött a Natasa, azért is, mert akkor lángolt fel az orosz realizmus iránti szerelmem, és azért is, mert így akart eredetileg elnevezni az anyám. Azóta már nem vagyok úgy oda a Natasáért sem, de mivel már több mindent publikáltam vele, a sorsom eldőlt.

Gyerekkoromban persze még nem a saját identitásom keresésének láttam ezt, pusztán csak utáltam a nevem. Ahogy sok mindent utáltam azokból a tulajdonságokból, amiket a születésemmel együtt kaptam. Köztük a nememet.

Ebben bizonyára közrejátszott az is, hogy otthon fiúkkal voltam körülvéve. A hozzám életkorban legközelebbiek a bátyám és két öcsém volt, de még a jóval idősebb féltestvéreim közül is csak a fiúk laktak velünk abban az időben, amire emlékezni tudok. Nem csoda hát, hogy "fiús" lány lettem: ötödik körül hosszú hajamat annyira elhanyagoltam, hogy rasztás lett és Csubakkának csúfoltak, fociedzésekre jártam és háborús videójátékokat játszottam.

Az viszont, hogy gyűlöltem a lányos holmikát és témákat, nem hiszem, hogy ennek volt köszönhető. Sokkal inkább a körülöttem lévő elrejtett mondatainak. Ha valaki rosszul vezet, az persze, hogy nő; a fiúk nevetnek, a lányok vihognak; a fiúk beszélgetnek, a lányok pletykálnak; az unalmas és sekélyes témák csak a nőket érdeklik, vagy a nőket csak az unalmas és sekélyes témák érdeklik; ha valaki lassú a pénztárban, az csak hosszú, festett körmei miatt lehet, vagy éppen azért találta anyám lassúnak, mert nem tetszettek neki a körmei. És ami a legjobb: ha egy kislánynak kilátszik a térde, akkor parázna és el akarja vonni a fiúk figyelmét, de a fiú, aki a lány térdét bámulja, az nem perverz, csak csábításba ejtették, valamint a természetének engedelmessékedik.

Természetesen ötödikben nem vettem még észre ezt a mintát és a mögötte rejlő háttért, az egyetlen következtetés, amit levontam, hogy lánynak lenni ciki. Csupán az utóbbi években értettem meg, hogy a rózsaszín utálatá sosem a rózsaszínről szólt.

Nem voltak nagyon barátnőim. Szünetekben olvastam, írtam vagy tanárokkal barátkoztam, és büszkén hordtam a "stréber" megjelölést. Ez bizonyára magányosnak

hangzik, de én valahogy sosem éreztem annak. Bár – ezen szintén sokan meglepődnek – extrovertálnak vallom magam, mindig is én voltam saját magam kedvenc társasága. A legérdekesebb beszélgetés sem ér fel azzal a kiteljesedéssel, hogy teljesen önmagam vagyok.

Lehet, hogy páran sajnálnak a folytonos egyedüllétért, de én rendkívül hálás vagyok, hogy ennyi évet töltöttem szinte folytonos olvasással. Miután gimnáziumban egyre több hobbim és barátom lett, majd munkám, mostanra már alig van időm könyvekre, még kevésbé a nem egyetem által előírtakra. És azt saját kezűleg is tapasztaltam, hogy semmi más nem fejleszt jobban az ember személyiségét, kreativitását és eszét egyszerre, mint az olvasás. Gondolkodás nélkül elcserélném az elmúlt két szemeszterben tanultakat egy közepesen jó regényért.

Tehát a sok általános iskolában eltöltött "magányos" év kiváló alapot épített felnőttkori identitásomnak, és persze írásaimnak.

Hatodikban írtam az első regényem. Hatodikos voltam, amikor beköltöztünk a fővárosba. Az erdőket, a vadont elvesztettem, de legalább az iskolához közelebb kerültem, és így az osztálytársaimhoz is. Ebben az évben kezdtem el egyiküket Libri utalványért cserébe korrepetálni. Minden pénteken elrándítottam a könyvtárba, aztán vettünk egy-egy fánkot, és végül a szobámban kínoztam helyesírási szabályokkal. Annyira lelkesedtem azért, hogy végre barátommá hódítottam, hogy elkezdtem írni magunkról egy történetet, és minden héten folytatásos regényként olvastam fel neki.

Azt hiszem, ez volt az első alkalom, hogy igazán ráijesztettem az anyámra. Ugyanis a regényben egy egész városra kiterjedő terrortámadás éri Budapestet, amit aztán az iskolában elbarikádozva mi magunk, diákok kezdünk visszaverni. Persze rendes kiképzést is kaptunk a Honvédségtől, hogy hihetőbben hangozzon a sztori, és az extra realizmus kedvéért a bátyámat is beleírtam egy-egy jelenetbe, mikor is csodálatát fejezi ki irántam, amiért ilyen félelmet nem ismerően harcolok. Ami az anyám legnagyobb panasza volt az egészsel kapcsolatban, hogy a regény végén nincs említés arról, hogy ők, tehát a főszereplő családja túlélte-e a terrorcsapást. Erre én elnézően jegyeztem meg magamban, hogy az anyám nem érti a balladai homály lényegét.

A géppuskákkal és homokzsákokkal fűszerezett történetet kézzel jegyeztem le egy finom, rózsaszín virágos noteszbe. Barátnőm mostanra már nem sokra emlékszik a történetből, azt azonban váltig állítja, hogy a végletekig kiborultam, ha nem csukta be a szemét a felolvasóest közben. Ebben nem vagyok biztos, abban viszont igen, hogy nem sokan mondhatják el magukról, hogy barátnőjük beleírta őket egy terrorista-támadásról szóló regénybe, főleg úgy, hogy túl is élték.

Következő regényeimet már egy nagyobb közönségnek írtam, akiket eredetien úgy kereszteltem el, hogy a Túlélők. Ez egy négy-öt főből álló csoport volt, akik amellet, hogy hetente olvasták a folytatásos fejezeteket, az apokalipszis ellen készültek és összeesküvés elméleteket tárgyaltak.

Most, hogy belegondolok, rendkívül boldog voltam ebben az időben. Ekkor jöttem ki első súlyosabb depressziós időszakomból, ami hatodiktól nyolcadik elejéig tartott. Fő oka a súlyos választék volt, amit egy borzalmas titok képzett köztem és a családom között – az, hogy szerelmes voltam. Ez rendkívül viccesen hangozhat, de én egy olyan családban nőttem fel, ahol áttekertük azokat a csókjeleneteket, és anyám gondosan leragasztotta vagy alkoholos filccel kihúzta az olyan szavakat a könyveimből tizennégy éves koromig, mint „szerelem”, „vág” vagy akár csak „elpirult.” Nem csoda hát, hogy egy könnyed vonzódás is iszonyúan nyomasztott, hiszen gondolataimban éppen a babiloni parázna szerepét töltöttem be. Mikor végül az anyám kihúzta belőlem a dolgot, nem lett belőle akkora ügy, mint én azt hittem, de

azért megkaptam a szokásos intést, hogy én ehhez még túl fiatal vagyok. Szüleim elégedettek lehetnek, értettek a dolgukhoz – ugyanis azóta se voltam élő emberbe szerelmes. (Csehov már meghalt, ezért egyes emberek szerint nem számít.)

Tehát az általános iskolában töltött utolsó évem a felszabadulás időszaka volt. Nem nyomasztott többet szerelem, családommal is kibékültem, végre voltak körülöttem lányok, akiket a barátaimnak mondhattam, és csak úgy ontottam magamból a szavakat a papírra.

Apám egyik borzalmasan régi laptopját használtam, aminek letört a képernyője, és írás közben egy párnán kellett egyensúlyoznom, különben a szavakat felváltották a színes csíkok a kijelzőn. Hősiesen végigírtam rajta egy egész sci-fi trilógiát, mielőtt végleg beadta a kulcsot. A regények részeit izgatottan küldtem a barátnőimnek, majd ugráltam és az öklömbe harapva visítotam, mikor olyanokat írtak vissza, hogy „aaaa de izgi!!!”, „imádom, olyan szexi az X srác!” vagy „mikor jön a következő fejezet, egyszerűen NEM BÍROM KI!”

Ez csodálatos időszak volt. Amit aztán alapjaiban megrázott és tönkretett a gimnázium.

Mondanom se kell, hogy a Túlélők a kilencedik évfolyamba való lépéssel együtt szétszakadt. A terroristás regényt ihlető barátnőmmel egy osztályba kerültünk ugyan, de neki ott lettek jobb barátai, és én a sors fintoraként – vagy mosolyaként – ismét egyedül maradtam. Megkíséreltem új barátságokat kötni, de rá kellett jönnöm, hogy elkéstem. Bár második opciónak lenni nem megvetendő, nekem keserves érzés volt. Én Lucy Maud Montgomery Anne-jén, és Emily-jén nőttem fel, én hittem a lelkitársakban, az egész életre szóló női barátságokban. Én egy olyan barátnőre vágytam, aki kiszökik éjszaka a házából, mert követ dobtam az ablakába, aki megesküszik, hogy még a férje sem lesz fontosabb nálam, aki vérszövetséget is hajlandó kötni, mert túl sok indiánregényt olvastam a könnyen befolyásolható koromban. Bizonyára ez inspirált arra, hogy a gimnázium elején megírjam első könyvem, amit azóta is beszámítom a „rendes” regények közé.

Két lányról szólt, akik sok szempontból nagyon hasonló problémákkal küzdenek, de mindent megtesznek, hogy ezt elrejtsek a másik elől. Keserves hibák után fedezik fel csak a másik igazi arcát, és mernek egymásra támaszkodni. Bár ellentétes a személyiségük és hátterük, bizonyos módon mégis én vagyok mindkettejük. A világot magabiztosságával megtévesztő, hányaveti, hedonista S – a merengő, múltba kapaszkodó, magányban vigasztalást találó Írisz. Bár a regény megírásában rengeteg hiba van, és kemény munkával teljesen át kéne átdolgoznom, azt bizonyossággal állíthatom, hogy azóta sem alkottam ilyen erős alapot. Ami még érdekesebb azért, mert ez az alap majdnem kizárólag a tudatalattim műve, hisz amikor nekiálltam a regény megírásának, csak a két férfi karaktert akartam papírra vetni. Azóta is újra és újra tapasztalom, hogy az agyamat kikapcsolva írok a legjobban.

Különben a magányom nem teljesen csak a barátnőtlenységnek volt tulajdonítható, ugyanis rám kilencedikben csapott le a koronavírus. A tanév utolsó hónapjait már karanténban töltöttük, amit én akkor kitörő örömmel fogadtam, és amiről utólag tudom, hogy az életem szabadesésének kezdete volt.

Két év telt el a kényelmes padlásszobámban. Az idő legnagyobb részét az interneten töltöttem, videókat néztem vagy Sims 4-t játszottam. Megismerkedtem egy kanadai lánnyal, aki elrabolta a szívem. Mintha sosem tudtam volna ráunni, órákat beszélgettem minden egyes nap egy éven keresztül – amíg ki nem derült, hogy valójában egy indiai fickó, aki a barátnője tudta nélkül írogatott egy tizenévesnek. Most már természetesen túl vagyok azon, amit akkor a legnagyobb áruháznak éreztem, és ami visszafordított a Gyülekezetre felé.

Nem mertem soha más könyvet rakni a Bibliára, hogy szimbolikusan is mindig a többi olvasmányom fölött álljon. A tinédzser szobám is bibliai idézetekkel volt tele, de most

visszanézve nem azokkal, amiket a keresztények általában fontosnak tartanak – mint Jézus parancsolatai és intései –, hanem inkább a Prédikátor vagy a Példabeszédek könyvéből valókkal, mik leginkább közmondásokra hasonlítanak. Egyre, az ágyamon kiragasztptra különösen emlékszem: „Az ember, akinek sok barátja van, széttöretik; de van barát, aki ragaszkodóbb a testvérnél.” Mivel egyértelműen Salamon bölcsességei voltak a kedvenceim a Bibliából, elmondható, hogy leginkább úgy olvastam, mint egy verses könyvet. Pedig halálosan komolyan vettem.

Ugorjunk vissza hat éves koromba, mikor éjjelente a kislámpám fényénél olvastam titokban. Akkoriban is már sokat beszéltek nekünk az utolsó időkről, ezért kíváncsiságomban fellapoztam a Jelenések könyvét, hogy pontosabban tájékozódjak róla. Aki felnyitotta már valaha is a Bibliát, az jól tudja, hogy óriási hiba az utolsó könyvvel kezdeni, hát még egy kisgyereknek. Mikor láttam, hogy milyen horrorra lesz ítélve az én szeretett világom, a csapásokat, a Pokolból feltörő szörnyeket, háborúkat és éhínséget, bizony elrettentem. Azt hiszem, akkor – és őszintén szólva azóta is – az Antikrisztus gondolata ijesztett meg a legjobban; hogy valami ilyen elképzelhetetlen gonoszt így imádjon a világ nagy része, és hogy az elutasítóit így üldözzék. Lekapcsoltam a lámpám, és a takaró alá bújva sírtam. Hosszú percek teltek el, és végül a bátyám surrant át a szobába, hogy suttogva megkérdezze, mi a baj. Mikor elmeséltem neki a félelmemet, kedvesen így próbált vigasztalni: „De ne aggódj, hiszen csak a gonoszokat öli meg az Isten!”

Eltelt tíz év, de a Jelenések könyve még mindig kísértett. Összejövetelekre jártam, vasárnapi iskolába, nyáron keresztény táborokba, és mindenhol, *mindenhol* a Jelenések könyvéről volt szó, miközben mi fiatalok, azt se tudtuk volna megmondani, hogy mi igazából a hit lényege. Kihűlt a szívem, miközben a pásztorokat hallgattam, és a rettegés olyan nehezen ült rám, hogy még a legproblémásabb években sem mertem bűnbe esni. Nem szeretetből vagy hitből ragaszkodtam a tanításokhoz, hanem az iszonyatos félelemből, ami az egész perifériámat kitöltötte. Engem Jézus nem vezetett, hanem baltával állt a hátam mögött.

Ez és a családomban lévő gondok volt az oka, hogy a depresszió először árnyként lopakodott az életembe, majd megragadott, és vasmarkával évekig fogságban tartott. Az agyam tudja, hogy ebben a két-három évben sok mindent csináltam, utaztam, alkottam, versenyeken és pályázatokon vettem részt, új embereket ismertem meg, de én ebből semmire nem emlékszem. A naplóimban le van jegyezve a nagy részük, viszont ezek a naplók olyanok, mint Pandóra szelencéje. A poklot tartják fogva.

Ha végiglapoznék rajtuk, láthatnám az apránkénti változást. Először még a naplómba se mertem leírni az igazi fájdalmaimat és szégyenemet, aztán egyre bátrabb lettem, és egyre kétségbeesettebb, ahogy próbáltam kideríteni, mi a bajom. Nem értettem, miért veszítem el sorra a barátaimat, miért gyűlölök szó szerint minden körülöttem lévőt és az embereket úgy általánosságban, hogy miért vagyok mindig olyan elviselhetetlenül *fáradt*.

Ha valaki nem egy szigorú, hagyományos felépítésű családból jön, sosem fogja ezt megérteni, hogy miért tagadtam annyi ideig a problémáim eredetét és még inkább létezését. De aki igen, az tudja, hogy minden, ami a családban történik, az a családban is marad. Idegennek ilyenről beszélni egyenlő a kiadással és árulással. Ezért, hogy ne legyen elviselhetetlen a töméntelen visszafojtott érzélem, inkább ignorálja őket az ember.

(Most sem merem őket részletesebben leírni, el se akarom képzelni, hogy reagálna az anyám, ha tudomására jutna. Ezért leginkább a karaktereimen keresztül mutatom meg, hogy mikén mentem keresztül. Valaki évekig próbálkozhat megismerni, a legfelső rétegeket se fogja tudni áthatolni, de ha egy regényemet elolvassa, a lelkem legrejtettebb zugaiba jut

minden különösebb erőfeszítés nélkül. Lehet, ez azért van, mert a testiség a lehető legtávolabb áll tőlem, de képtelen vagyok egy másik lény papírra vetett gondolatainak olvasásánál bármi bizalmasabbat elképzelni.)

A családom vonalában van valaki, aki először mászta meg magyar nőként a Kilimandzsárót. Nem dicsekedni akarok, de szerintem hasonlóan kiváló teljesítmény, hogy én voltam az egész érvonalban az első, aki professzionális segítséget kért.

Mire idáig eljutottam, majdnem belepusztultam a félelemben, hogy csak tettetem a fájdalmamat. A körülöttem lévő arcáról mintha mindig ezt olvastam volna róla le, és elképesztő erőbe telt saját számmal kimondani a szavakat, hogy „jogom van azt érezni, amit érzek.” Még inkább azt mondani, hogy pszichológust akarok.

Egy kelet-európai, vallásos családban hasonló fejlemény valószínűleg mindig nagy port kavart. Nem feltétlenül a szüleimet hibáztatom ezért, inkább a körülöttünk lévő társadalmat. A szüleimet úgyis hibáztatom elég mindenért.

Javukra szóljon, hogy fizették a pszichológust, még akkor is, ha el kellett viselnem, hogy anyám virágnyelven utalt rá, apám pedig úgy, hogy a „dilidoki.” Időnként elhozott a vidéki rendelőtől, és az autóban ülve ilyenkor feltűnően kerültük mindketten az utazás okát, vagyis a tényt, hogy a lánya nem teljesen normális. A másfél év alatt egyetlenegyszer hozta szóba a témát. Hogy pontos legyek, annyit mondott: „Sosem jössz ki a depresszióból, ha folyton Dosztojevszkijt olvasol.”

Valóban ebben az időszakban fedeztem fel a művészetek melankolikus és az élet nehezebb részeivel foglalkozó oldalát. Egészen addig unalmasnak tartottam a lassú dalokat, akkor viszont képtelen voltam bármi mást hallgatni. Azonban mint a pszichológusom elmagyarázta, ez így normális. „Mindenkinek a saját hangulatának megfelelő termékeket fogyasztja. Nem kényszerítheted magad, hogy boldogabb legyél, és nem érzi jól magát attól az ember, ha szomorúan vidám dalokat hallgat.”

Ezt a családom ugyan nem így gondolta. Sokszor hallottam a bosszús felszólításokat, hogy „ne vágj olyan savanyú pofát”, és hogy „ne rontsam el a többiek kedvét is a bánatommal.” Valóban képtelen voltam kedélyesnek tettetni magamat köztük, egyszerűen nem volt rá energiám. Emberként egyfolytában játszunk magunkat, de ennek tudatába csak akkor kerülünk, ha igazán kimerültek vagyunk. Akkor minden fölösleges poén, erőltetett nevetés és udvarias sallang a pokol kínjaival egyenlő.

Kiderült, hogy a depresszió egészen mást, mint ahogy azt általában gondolják. Nem a szomorúság, bánat és a sok sírás jellemzi – hanem azok, és csaknem minden érzélem hiánya. Folyamatosan kimerült, lélektelen voltam, és a legalapvetőbb cselekvésekre sem éreztem motivációt. Órákat voltam képes úgy feküdni, hogy éheztem és mosdóznom kellett. Egyszerűen nem bírtam felkelni. Semmi értelmét nem láttam.

Bizonyos időközönként mindenkinek eszébe jut, hogy meg fogunk halni, és semminek nincs értelme, ez az emberi lét. Ha elmélyedünk ebben a gondolatban egy bizonyos ideig, az a szomorúság. Ha pedig mindennap, folyamatosan tudatában vagyunk, az a depresszió.

Eleinte a gondjaim miatt éreztem így, aztán pedig azért, mert megszoktam, sőt, megszerettem. Nem bántam, hogy folyamatosan vérzek, inkább mocskos, de kényelmes fészket csináltam a fájdalommból. Olyan tudás birtokában voltam, ami a többi embert végtelenül sekélyesnek és naivnak láttatta.

Például vegyük az utcát, ahol a legtöbb ember igyekszik valahova. Munkába, iskolába, ismerősökhöz, rokonokhoz, haza. Én néztem őket, és a legtisztább tudatában voltam annak, hogy az óra kattog, telnek a másodpercek, és csak egy szempillantás kell ahhoz, hogy ezek az emberek mind eltűnjenek a föld felszínéről, és senki ne emlékezzen rájuk. Évezredek telnek,

milliók születnek és halnak meg. Iskolába kellett volna mennem, de a gondolattól magától hányni tudtam volna. Miért tanuljam egy kitalált nyelv halandzsza szavait, rég porrá foszlott emberek szavait, alakok és firkák jelentéseit, ha az univerzum végtelen, és én csupán egy porszemcse vagyok, aki semmit nem fog rajta változtatni, ha a metróra felszállás helyett elé vetem magam?

Egyszer tényleg megkíséreltem, és bár nevetségesen elbénáztam, valamint senkinek nem beszéltem róla (pszichológusnak se), antidepresszánt kértem, és megkaptam. Ezután pedig végleg minden belső tartalom elhagyott.

A naplómát nem vagyok hajlandó felnyitni, de egy iskolai füzetből kitépett lapot találtam nemrég, amin az alig összefüggő, gyilkosan ronda macskakaparás ezt mondja:

„Megértettem az univerzumot
És tudásom terhe olyan súlyként nehezedett rám, hogy kilyukadtam
Kifolyt belőlem belem, vérem
Szívem helyén horpadt bádóg
Kifolyt belőlem erőm, és amitől mindenki fejét felkapta, akaratom
Gyűlöltem mindenkit, ezt majd kinőhetem
Rozsdásodott bádógom, ezt meg lehet majd tisztítani
De hogy ne akarjak tanulni? Ne akarjak az asztalnál mosolyogni?
Ettől a tehertől szüleim kezdtek lyukadni
És engedélyt kaptam, hogy gyógyszert tömjenek belém
Addig nyeldestem a torkomon fennakadó pirulát, míg végül az a nagy tudás lassan mind
elszivárgott
Befoltoztak
Most már tudok mosolyogni, tanulni, nem gyűlölöm úgy a velem jót tevőket
De szívem bádógból műanyagká vált
És saját agyamtól távol észlelem, hogy visszasírom a rozsdát
A tudást
Mert akkor éltem csupán, mikor minden pillanatban a halál keze volt a vállamon”

(Ez nem egy vers akar lenni amúgy. A szaggatott mondatok az akkori beszédmódomat tükrözik. Képtelen voltam sokáig összefüggően beszélni, sokszor még a gondolataim is ilyen foszlányokként lebegtek át rajtam.)

Ha ezelőtt üresnek éreztem magam, akkor most végleg az lettem. Átlátszó voltam, egyedül a körvonalam maradt meg, ami homályosan, egy helyben állt a mozgó, beszélő, zajos tömegben.

Szinte semmire nem emlékszem a gimnázium utolsó évéből. Egyes emlékfoszlányok vannak meg csupán: hogy matekóra közepén kimenekülök a mosdóba, és szó szerint fulladozom; hogy a legtöbb tesiórát a szertárban aludtam át; hogy tollam áttépi a lapokat, olyan szenvedéllyel vésem beléjük, hogy gyűlölök mindenkit, hogy milyen elviselhetetlenül *hangos*, *HANGOS* a terem.

Ha az év nem ért volna hirtelen véget, akkor vagy magamat vagy valaki mást kíséreltem volna megölni. Erre természetesen nem vagyok büszke, de arra viszont igen, hogy végigcsináltam, és még mindig itt vagyok. Legyen ez az írás is tanúság arra, hogy erős voltam, és az ember legnagyobb ellenfelén, a Halálon kerekedtem felül.

Sok mindenbe igyekeztem kapaszkodni a halálvágy rohamaiban: arra gondoltam, mi lesz a kistestvéreimmel, hogy nem adhatok nekik önző módon ekkora traumát. Arra gondoltam,

mennyi történet van még bennem, amit mind papírra kell vetnem, hogy még nem is tudom, milyen érzés valakinek csókja a számon, hogy mi van, ha a macskáimnak is feltűnik eltűnésem, és hiányolni fognak.

De a Halál végső leküzdéséhez két fontos lépés volt végül szükséges: elköltözni otthonról és abbahagyni saját magam kárhóztatását.

Mindig is tudtam, hogy az embereket távolról a legkönnyebb szeretni, de most látom csak igazán, hogy mennyi igazság van ebben. Sokkal kevesebbet veszekszünk úgy, hogy hetente kétszer látom csupán a családom, és így jobban is átérezzük mindketten a szeretetet, amit ez idő alatt adunk át egymásnak. Megbocsátani is csak így tudtam, messziről.

Természetesen nem az egyik pillanatról a másikra történtek a dolgok, és azóta is küzdöm, de azt hiszem, a legrosszabbján már túl vagyok. Már nem otthonom a szomorúság, és a világ folyamatosan színesedik ki, ahogy felfedezem, hogy mennyire izgalmas és csodálatos boldognak lenni.

Egy éve ilyenkor csak a macskáim és a kishúgom felé éreztem valódi szeretetet, de most már egyre több minden iránt. Szeretem a mosolygást, szeretem a virágokat a földön és a felhőket az égen, szeretem az anyámat, szeretem a fiútestvéreimet, szeretem Budapestet, és ami a legfelfoghatatlanabb, szeretem az életet.

Egyedül az írás szeretete nem jött vissza hozzám teljesen. A legrosszabb időszak alatt letettem a tollat, és azóta már nem áll úgy a kezemben. Mintha nem lenne annyi mondanivalóm... De azt hiszem, annyi időt töltöttem az írott szavak bámulásával, hogy talán pont annak van itt az ideje, hogy a valódi életet tapasztaljam meg.

Sokan húsz éves korukra már rengeteg mindenben túl vannak, próbáltak már kapcsolatokat, drogokat, egy életre kibulizták magukat. Én viszont nem bánom, hogy csupán most kezdek az ilyen lehetőségek irányába tekintgetni. Lehet, hogy az eddig leélt életem nem a legkalandosabb, de mindenki útja egyedi, és különben is, a saját harcaim rengeteg mindenre megtanítottak, amivel a legtöbben csak évek múltán kezdenek majd szembesülni.

Csak azt nem tudom, hogy Isten mit gondol erről. Régen mindig annyira biztos voltam ebben, tudtam, mi a bűn, mi nem, mert egyszerűen azt vettem számításba, amit vasárnap a pásztoról, hétköznap pedig a szüleim szájából hallottam. Keserves volt rájönni, hogy a halál árnyékának völgyében mindez nem segített rajtam, és hogy csupán akkor lettem jobban, mikor elengedtem a legtöbb belém vert szabályt és írást.

Lehet boldognak lenni az Ige követése nélkül? A szüleim szerint nem. És mégis, életemben nem éreztem magam ilyen jól, mint most, mikor nem veszem minden döntésem alkalmával számításba azt, és nem is érzem a bűn súlyát, ami régen minden aprósággal kapcsolatban nehezedett rám.

De még arra sem állok készen, hogy kimondjam a nemet a kereszténységre. Sőt, biztos vagyok benne, hogy megvan az arany középút, hogy valahol a szüleim és a mostani énem között van az igazság. Csupán meg kell találnom.

Életemben először viszont nem sietek. Már tudom, hogy nem tizennyolc éves koromban lesz vége az életemnek, és hogy még rengeteg időm van a világ felfedezésére. Olyan keveset láttam még csak belőle. Többet kell tapasztalnom, mielőtt óriási következtetéseket vonok le belőle.

Még meg kell találnom a lelkitársamat, akire egész életemben vártam; még ki kell élveznem, hogy végre undorodás nélkül öltözöm nőiesen; még inspirációt kell találnom az írásaimhoz; még meg kell tapasztalnom a bűntudat nélküli szerelmet; még meg kell szeretnem az érintést; még végig kell kísérnem a kistestvéreimet az ő nehéz időszakaikon; még újra kell élnem a felhőtlen gyerekkoromat.

Eddig a könyvekből tanultam, most pedig itt az ideje valódi tapasztalatokat gyűjteni.